

в той час, як Скарлет переживає *лють, гнів, обурення* та *нестяму*.

Висновки. Підсумовуючи результати розвідки, можемо зазначити, що М. Бехайм-Шварцбах зберігає авторське уявлення про гендерну ієрархію, використовуючи однакові МО при відтворенні схожих емоційних відчуттів маскулінної жінки та маскулінних чоловіків. Однак у Р. Доценка головна героїня відчуває значно сильніші емоції, ніж маскулінні чоловіки, навіть при змалюванні однакових ситуацій втрати контролю (МО *rage* при представленні чоловіка відтворено як *обурення*, а жінки – *лють*; сполучення *the murderous rages of the Fontaines* як *буйні спалахи*, а *...a murderous rage* у випадку Скарлет – *така запекла лють*), що призводить до фемінізації образів чоловіків у перекладі. У подальших розвідках буде продовжено дослідження способів реалізації фемінності та маскулінності в оригіналі та перекладах.

Л і т е р а т у р а :

1. Бурукіна О. А. Гендер в перекладі: проблема трансформації менталітету / О. А. Бурукіна // [Гендерні дослідження в гуманітарних науках: сучасні підходи: матеріали міжнародної наукової конференції, 15–16 вересня 2000р., Іваново]. – Іваново, 2000. – Ч. 3. – С. 63–72.
2. Мітчел М. Розвіяні вітром: [роман: в 2 книгах] / Маргарет Мітчел; [пер. з англ. Р.І. Доценка]. – Харків: Фоліо, 2004. – 1181 с.
3. Охотнікова С. Гендерні дослідження в літературознавстві: проблеми гендерної поезії / С. Охотнікова. – Режим доступу: http://www.a-z.ru/women_cd1/html/gender_issledovaniya_v_literature.htm
4. Словник української мови: у 11 т. – К.: Наук. думка, 1970–1980.
5. Траїліна В. Е. Перекладчик і гендер: вічне протистояння / В. Е. Траїліна, О. А. Бурукіна // [Гендерні дослідження в гуманітарних науках: сучасні підходи: матеріали міжнародної наукової конференції, 15–16 вересня 2000р., Іваново]. – Іваново, 2000. – Ч. 3. – С. 55–63.
6. Duden “Das große Wörterbuch der deutschen Sprache”: in 6 Bd. / [hrsg. u. bearb. vom Wissenschaftl. Rat u. d. Mitarb. d. Dudenred. unter Leitung von G. Drosdowski]. – Mannheim, Wien, Zürich: Bibliographisches Institut, 1976–1981. – 2992 s.
7. Mitchell M. Gone with the Wind / Margaret Mitchell. – N.Y.: Scribner, 2007. – 960 p.
8. Mitchell M. Vom Winde verweht / Margaret Mitchell; [übers. aus dem Amerikanischen v. M. Beheim-Schwarzbach]. – B.: Ullstein, 2006. – 1120 S.
9. Neef L.C. Gentility and Gender in Gone with the Wind / Lindsey C. Neef. – Режим доступу: <http://www.dean.sbc.edu/neef.html>.
10. Webster’s Third New International Dictionary of the English Language Unabridged with Seven Language Dictionary: in 3 vol. – Chicago, London, Toronto, Geneva, Sydney, Tokyo, Manila: Encyclopedia Britannica Inc., 1976. – 3136 p.

Вострецова В. О., Зернов О. В., Решетарова І. В.
Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Кінець ХХ-поч. ХХІ століть характеризується підвищенням ролі інформації, перетворенням її на одну з найбільш важливих рушійних сил суспільства. Паралельно має місце стрімкий розвиток комп’ютерних технологій. Поєднання цих двох явищ в єдине явище, яке дістало назву *інформаційні технології* вимагає їхнього застосування в усіх сферах людського життя. Освіта як одна з таких сфер не може залишатись осторонь від зазначених вище процесів та явищ, що зумовлює актуальність дослідження.

Метою статті є обґрунтування необхідності використання новітніх технологій

при підготовці фахівців у сфері перекладу.

Загальносвітове суспільство переживає, так би мовити, перехід до нової форми існування. Можна говорити про перехід до інформаційного суспільства.

Важливо зазначити, що з появою нових технологій, функції телевізорів, відеомагнітофонів, магнітофонів, кінопроекторів, діапроекторів та ін. Почав виконувати комп'ютер. Функціонування економічного бізнесу, суспільних відносин і міжнародної діяльності не можна уявити без використання комп'ютерів та інших швидкісних каналів зв'язку.

Серед глобальних інформаційних мереж сьогодення Інтернет посідає особливе місце. На міжнародному економічному Форумі-2000 в Давосі мережа Інтернет була визначена як пріоритет першої черги для всесвітньої економіки. Але необхідно згадувати не тільки про економіку, оскільки всесвітня мережа надає людині можливість активно формувати свій інформаційний простір, в якому людина може формувати свою інформаційно-пошукову поведінку з огляду на її потреби, по-перше, через знання і, по-друге, в максимально комфортній формі отримання цих знань.

Політичні, економічні та культурні процеси, що мають місце в Україні, виводять її на новий курс, орієнтований на Європу. У зв'язку з цим у країні з'являється все більше закордонних партнерів, що, у свою чергу, вимагає більшої кількості кваліфікованих перекладачів. Діяльність перекладачів – це також підтримання іміджу країни як високо розвинутої держави.

Зазначимо, що проведений нами аналіз останніх досліджень і публікацій з теми дозволяє говорити про недостатність розробки питання використання комп'ютерних технологій при підготовці перекладачів. Більшість публікацій (Городецька Н. Г., Ковальова С. М., Ложка О. В., Офліян Л. М., Парфило Ю. І. та ін.) присвячено використанню новітніх технологій у викладанні загалом іноземних мов.

Отже, перспективами подальших досліджень ми бачимо розроблення методики підготовки висококваліфікованих різногалузевих перекладачів з використанням новітніх інформаційних технологій. Для формування такої методики повинні бути розроблені програмні продукти як для навчання іноземних мов і перекладу, так і для тестування набутих навичок та вмінь. Програмні продукти повинні бути введені в навчальний процес для його інтенсифікації та модернізації, зокрема для навчання письмового перекладу, усного послідовного перекладу та синхронного перекладу.

У свою чергу, розробка програмних продуктів вимагає окреслення методики навчання перекладу з використанням створеного програмного забезпечення. Наголосимо, що за науковим рівнем методика та програмні продукти, які підлягають розробці, повинні бути наближені до світових стандартів. Практичне значення таких розробок полягає в можливості їх впровадження в навчальний процес усіма вищими навчальними закладами, що готують спеціалістів-перекладачів, адже, як уже було зазначено вище, у зв'язку із зростаючим попитом на спеціалістів-перекладачів в Україні є потреба здійснювати на факультетах або відділеннях перекладу перекладацьку підготовку студентів, використовуючи найсучасніші надбання перекладознавчої науки.

Незважаючи на наявність певних концепцій, теоретичних та практичних засад в області підготовки кадрів (Черноватий Л. М., Максимов С. С., Карабан В. І., Селіванова О. І., Мірам Г. Е. та ін.) на території України, не існує ліцензованих комп'ютерних програм для навчання перекладачів, зокрема синхроністів. Виходячи з актуальності (попит на кваліфіковані кадри перевищує пропозицію) до завдань вищих

навчальних закладів, що готують перекладачів, входить швидка та якісна підготовка спеціалістів. Швидкість без втрати якості (що завжди було та є невід'ємною проблемою прискорених курсів іноземних мов та перекладачів) може бути збільшена завдяки використанню сучасних інформаційних технологій, які забезпечують доступ до мережі високоякісних баз даних, розширюють можливості студентів у сприйнятті складної інформації. Успішному розв'язанню зазначених завдань сприятиме використання світової інформаційної мережі Internet та мультимедійних засобів. Як відомо, під мультимедійними засобами розуміють сукупність візуальних, аудіо- та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі [4, 7]. Усе це запропонує студентам живу сучасну мову на відміну від "штучної" мови існуючих матеріалів, які інколи не сприяють підвищенню рівня перекладацької кваліфікації, а навпаки, створюють низку питань, що залишаються без відповіді.

У сучасних умовах навчання, коли загальноосвітня школа і вищі навчальні заклади переживають бурхливу лихоманку реконструкцій на тлі обмеженої кількості абітурієнтів, дуже важливими є питання методичного оформлення процесу навчання. На наш погляд, необхідно зберегти і багатий досвід традиційної школи, і опанувати запропоновані нововведення.

Наведемо основні психолого-педагогічні аспекти інформатизації навчального процесу, які мають найбільше значення для підтримки традиційного навчання: 1) мотиваційний аспект; 2) урахування індивідуальних особливостей і активізація навчального процесу; 3) розширення можливостей презентування навчальної інформації; 4) зміна форм і методів навчальної діяльності; 5) контроль за діяльністю учнів [6], студентів.

Зазвичай, виділяють такі аспекти використання комп'ютера в аудиторії: 1) емоційний (як відомо, комп'ютерні класи викликають велику зацікавленість студентів, адже все нове та нетрадиційне приваблює дітей, а отже, викликає бажання вчитись); 2) науково-інформаційний (створюючи комп'ютерну програму, викладач може ввести додатковий матеріал, а також узагальнити його; студенти працюючи з комп'ютером, можуть визначати, на що саме слід звернути увагу, мають можливість працювати з навчальною програмою не лише в аудиторії, а й удома); 3) методичний (заняття в комп'ютерному класі дозволяє урізноманітнити види діяльності студентів, а це робить заняття більш цікавим і насиченим); 4) психологічний (комп'ютер допомагає розвивати розумові здібності: швидкість мислення, пам'ять, уміння переносити увагу тощо); 5) виховний (заняття з використанням комп'ютера виховують дисципліну, організованість та відповідальніше ставлення до вивчення предмета) [3, 37].

Розгляд проблеми використання комп'ютера в навчальному процесі повинен здійснюватись за двома напрямками: 1) використання комп'ютера вчителем/викладачем; 2) використання комп'ютера учнями/студентами. Необхідно наголосити на тому, що комп'ютер для вчителя/викладача повинен стати не предметом вивчення, а засобом, за допомогою якого можна якісно покращувати навчальний процес, здійснювати дослідницький підхід у навчанні, розвивати та формувати критичне мислення, вміння навчатися та самонавчатися [5].

Вміння сучасного вчителя/викладача застосовувати електронні освітні ресурси (ЕОР) у практиці навчання є складовою його компетентності у сфері використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ-компетентності). Для організації навчального процесу із застосуванням електронних освітніх ресурсів

учителеві/викладачеві важливо навчитись здійснювати пошук і відбір ЕОР у відповідності до існуючих умов, визначати доцільність їх використання на різних етапах уроку і проводити оцінку результатів діяльності учнів із застосуванням ЕОР [1, 1]. Комп'ютер для учнів/студентів повинен стати засобом наукових досліджень, тренінговим засобом інтеріоризації зовнішніх щойно сформованих дій на рівні мотивів та потреб. Добре побудована програма дозволяє створити доброзичливу та невимушену атмосферу, що допомагає студенту без будь-яких зусиль засвоювати цікавий матеріал.

У межах нових інформаційних технологій мультимедійні технології постійно вдосконалюються, видозмінюються, і таким чином, надають користувачеві нові можливості. Так, створено мовленнєвий інтерфейс, за допомогою якого комп'ютер сприймає мовлення і зберігає його як текстовий файл [2]. Такі програми можуть бути використані, з одного боку, у самостійній роботі студентів, а з іншого, – для тестування знань студентів. Під використанням таких програм для самостійної роботи ми розуміємо можливість тренування навичок усного перекладу з аркуша, з одночасним фіксуванням тексту перекладу в електронному вигляді і подальшому самоконтролі та самоаналізі. Для тестування такі програми можуть бути використані в такому самому напрямку, але відмінністю буде те, що, по-перше, фіксація тексту перекладу здійснюється в аудиторії, по-друге, перевірку здійснює не студент, а викладач.

Іншим напрямком залучення новітніх технологій до процесу навчання перекладу можна вважати використання систем машинного перекладу (електронних перекладачів). Такі системи можуть бути двох типів – резидентні (тобто такі, що завантажуються на жорсткий диск комп'ютера) і онлайніві (тобто такі, що впроваджені на певному сайті, і робота з ними має місце тільки через Інтернет). Системи машинного перекладу здійснюють переклад з мови оригіналу на мову перекладу. Текст, отриманий в результаті електронного перекладу, є не ідеальним варіантом, а тому вимагає додаткового постредагування. Таке постредагування можуть виконувати студенти, тобто воно може бути окремою формою роботи на заняттях з перекладу.

Наведемо приклад ще однієї форми роботи – це попереднє редагування тексту оригіналу для отримання більш адекватного варіанту електронного перекладу. Студентам пропонується текст оригіналу і його електронний переклад. Такий самий текст пропонується для попереднього редагування із подальшим його перекладом за допомогою систем машинного перекладу. Студенти порівнюють два варіанти перекладу, виявляють адекватність текстів перекладу тексту оригіналу, далі проводять постредагування.

Існують певні комп'ютерні програми, які допомагають відпрацьовувати навички перекладу. Приміром, методична програма English Trainer, яка включає завдання на переклад фразеологічних одиниць. Зазначені вище позитивні моменти використання новітніх інформаційних технологій необхідно доповнити і декількома негативними фактами. Важливо наголосити на тому, що комп'ютеризація навчальних процесів прямо залежить від наявності та якісного рівня комп'ютерів на робочих місцях.

Необхідно наголосити на тому, що використання Інтернету на занятті не повинно бути головною метою. Для того, щоб правильно визначити місце і роль Всесвітньої мережі в навчанні перекладу, необхідно знайти для себе чіткі відповіді на питання: для кого, для чого, коли, в якому обсязі та як її слід впроваджувати. Впровадження нових інформаційних технологій у процес навчання перекладу та іноземних мов у вищих

навчальних закладах дуже часто є пов'язаним із такими труднощами, як фрагментарний характер використання комп'ютерів і недостатня координація відповідних розробок, їхнє планування та фінансування. Також “продукти”, які створюються на основі найновіших технічних засобів, мають на собі відбиток педагогіки та методики вчорашнього дня.

Необхідно також висвітлити ще одне делікатне, але не менш важливе питання підготовки перекладацьких кадрів сьогодення. Окрім “моди” на професію, якою доволі часто керуються адміністрації навчальних закладів, коли оголошують прийом абітурієнтів на перекладацькі відділення і можливості заробити додаткові кошти, вкрай необхідно думати про якість підготовки кадрів. Поганий перекладач – це проблема методичної підготовки викладачів і проблема браку фінансування й недостатнього впровадження новітніх технологій навчання адміністраціями навчальних закладів. На рівні особистості ми маємо справу зі зруйнованою мрією людини, яка прагнула отримати гарну та престижну професію. А на рівні чиновників – із недалекобачністю і вузьколобістю. Не можна навчати людей бути на передовій життя, коли сам викладач знає про новітні технології тільки зі шпальт журналів. А щодо запиту на перекладацьку професію, то інколи можна почути, що “така маленька країна не потребує великої кількості перекладачів-людей” на разі, коли існують електронні перекладачі. Але в житті помилки машин доводиться виправляти людям. Надані далі приклади можуть бути доказом важливості людського чинника в процесі перекладу: *моторний човен – проворная лодка; Укртелеком – Укртелезаятых; торбинка муки – котомка мучения*. У когось такі переклади викликають нестримний сміх, а у когось – справедливий гнів.

Усе сказане вище дозволяє зробити висновок про необхідність впровадження новітніх інформаційних технологій у навчальний процес поряд із традиційними формами навчання.

Л і т е р а т у р а :

1. Александрова Н. В. Подготовка будущих учителей гуманитарных специальностей к применению и созданию электронных образовательных ресурсов: автореф. дис. ... на соискание науч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.02 “Теория и методика обучения и воспитания (информатика, уровень профессионального образования)” / Н. В. Александрова. – Екатеринбург, 2008. – 22 с.
2. Маркова Л. Ф. Мультимедийные технологии в обучении переводу иностранных текстов, фразеологии и идиоматике [Электронный ресурс] / Л. Ф. Маркова, В. Ю. Новикова. – 2002. – Режим доступа: <http://www.ict.edu.ru/vconf/files/3515.doc>.
3. Недзельська В. М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства / В. М. Недзельська // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 3. – С. 37.
4. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К.: Видавнич. центр “Просвіта”, 2000. – 368 с.
5. Ушакова М. В. Компьютерные технологии как фактор оптимизации лингвистического образования [Электронный ресурс] / М. В. Ушакова. – 2005. – Режим доступа: <http://www.zabspu.ru/science/conf/sito-2005/inc.php?id=28>.
6. Цымпилова Б. Д. Применение новых информационных технологий в обучении [Электронный ресурс] / Б. Д. Цымпилова. – 2005. – Режим доступа: <http://www.zabspu.ru/science/conf/sito-2005/inc.php?id=29>.